

על ההרמוניה ודיס-הרמוניה

משמעותו הפילוסופית והסמיוטית של שבעה עשר בתמוז

מבוסס על מאמרו של אודי הרשור
(תבונה – להשכיל. לדעת. להבין.)

חמישה שברים היסטוריים

"חמשה דברים אירעו את אבותינו בשבעה עשר בתמוז..." (משנה תענית פ"ד מ"ו)

הועמד צלם בהיכל

הובקעה העיר

נשתברו הלוחות

שרף אפוסטומוס
את התורה

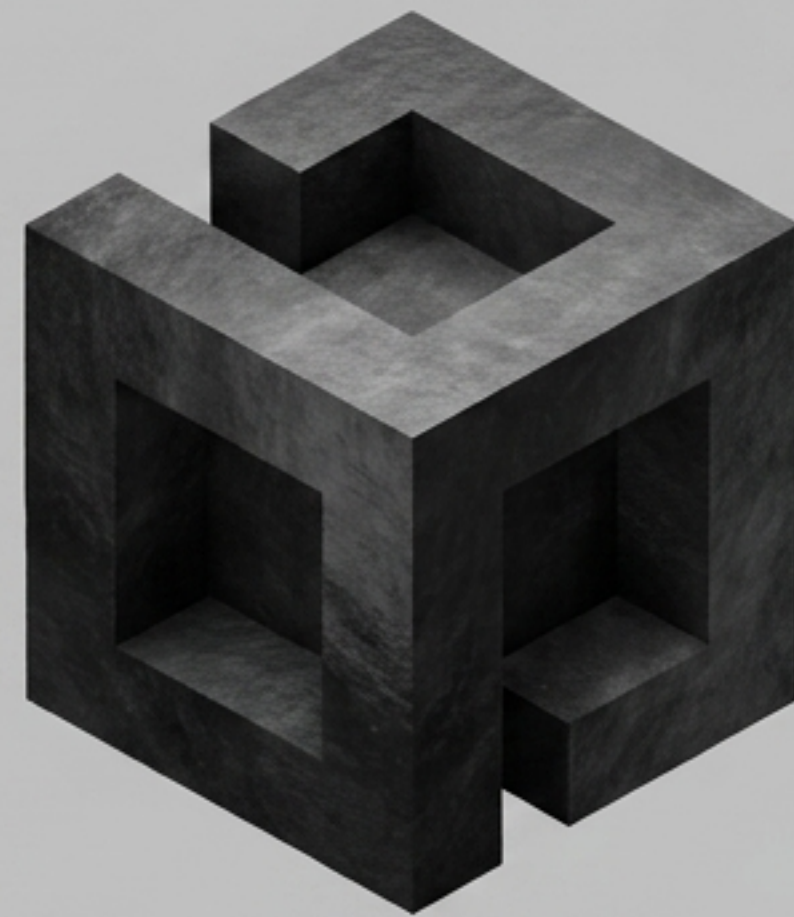
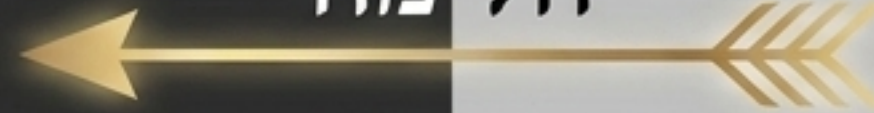

בוטל התמיד

המכנה המשותף הסמוי

הלימה

המסמן הפיזי-ממשי

עולם החומר, השפה, הדימויים והאמנות.

המסומן המושגי-אבסטרקטי

האידיאה האלוהית, הרוח והרעיונות המופשטים.

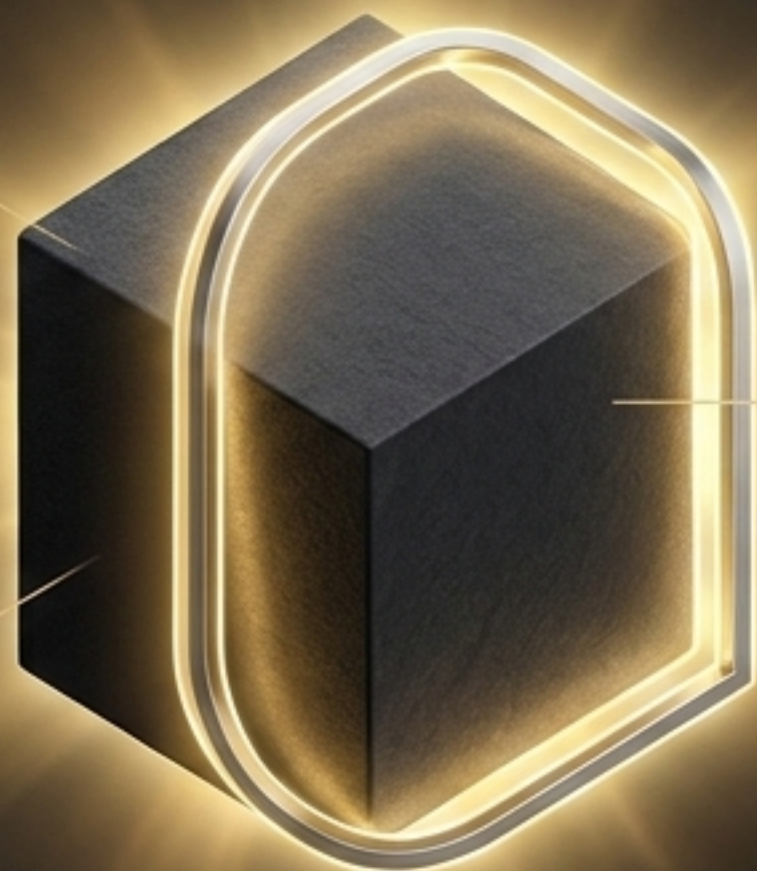
הטרגדיה של י"ז בתמוז היא חוסר היכולת האנושית לייצר הלימה מושלמת בין הנשגב האלוהי לכלי הארצי.

אידיאל הרמוניה: מעמד הר סיני

"והלחת מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת"

ביטול הדואליות:
איחוד מוחלט בין הפיזי
לאידיאה החקוקה בו.

רואים את הנשמע:
הפיזי בעצמו עבר
טרנספורמציה והפך
לכלי שרת טהור.

הלוחות הראשונים:
החומר והרוח שניהם
יצירה אלוהית.

קריסת ההלימה: חטא העגל

"אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
הֶעֱלֹךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם"

הממשות מקבלת ישות עצמאית.
העם מוצא נחמה בחומר המנותק.

חוסר המסוגלות
האנושית לשאת את
הווית ביטול החומר.

כשנעלם משה, העם נסוג
לתלות בממשות הפיזית
כשלעצמה, מנותקת מן
הרוח המפעמת בה.

התוצאה ההכרחית: שבירת הלוחות

"האותיות פורחות באוויר"

הלוחות המקוריים אינם יכולים להתקיים במציאות נטולת הרמוניה.

ריסוק היסוד המטריאליסטי הוא תגובה מתחייבת מאלו לאובדן ההלימה.

לידת התורה שבעל פה: הרוח (האותיות) עוברת לעולם מופשט וחמקמק, מנותק מהתממשות בחומר קונקרטי.

פרדיגמות של חומר ורוח

הלוחות הראשונים	מעשה העגל	הלוחות השניים
המסמן (חומר): מעשה אלוהים	המסמן (חומר): מעשה אדם	המסמן (חומר): "פֶּסֶל לָךְ" - חומר אנושי
המסומן (רוח): מכתב אלוהים	המסומן (רוח): חלל ריק (אין הלימה)	המסומן (רוח): "וְכָתַבְתִּי" - אידיאה אלוהית
מצב פילוסופי: הרמוניה טוטאלית.	מצב פילוסופי: פגאניות / ישות עצמאית לחומר.	מצב פילוסופי: דואליות. מיזוג חלקי לעולם לא מושלם.

פתרון מרחבי: המקדש כתיקון

המקדש נועד ליצור מחדש את הלימת
סיני, על ידי לקיחת החומר לנקודת קצה
טוטאלית בה הוא מאבד את ישותו.

"מקום הארון אינו מן המידה"

בלב הפועם של המקדש, החוקים הפיזיקליים
מאבדים את תקפותם (אופי לימינלי).
החומר חדל לתפקד כשלעצמו.

התנאי המקדים לקדושה

ממד החוץ (החשוף):

קליפה חיצונית שאינה מייצגת
את האמת.

ממד הפנים (המוכמן):

אבסטרקטיזציה מוחלטת. החומר
מקודש ומנותק מבסדות וטומאה.

שמירה קפדנית על היחס והגבול בין "פנים" ל"חוץ"
היא התנאי היחיד לקיומו של הפלא המקדשי.

השבר של י"ז בתמוז: "הובקעה העיר"

"באו פריצים ויחללוה"

החורבן ביסודו אינו רק קריסת אבנים,
אלא הרגע שבו ממד החוץ החשוף מציף
מציף את ממד הפנים. הנבדלות
נפרצת, והחומר חוזר לממדיו הממשיים,
הטבעיים והפאגניים.

פריצת החומה ב-י"ז בתמוז חרצה את גורל
החורבן המוחלט בתשעה באב – קריסת
ההלימה הפנימית.

חילול הכרובים: מהרמוניה פלאית למופע ריקני

"...הוציאו לשוק ואמרו ישראל הללו... מיד הזילום" (מסכת יומא)

The Empty Idolatry

The Sublime Harmony

ברגע שהכרובים הופקעו מסודיותם למרחב החיצוני, הם איבדו את ההלימה והפכו בעיני האויב למופע חזותי, אלילי וולגרי גרידא. החומר נותר ללא רוח.

ההתרסה ההלניסטית-רומאית

והועמד צלם בהיכל

סירוב מוחלט לאבסטרקטיזציה של האלוהי. ניסיון לכפות את החומר כחזות הכול על ההיכל הרוחני ביותר.

שרף אפוסטומוס את התורה

ניסיון לכלות את הממד הפיזי (הקלף) בדיוק בנקודה שבה הוא משמש כלי כלי קודש לאותיות ולרוח.

סינתזה של חורבן

המכנה המשותף הטרגי של כל אירועי י"ז בתמוז אינו מקרי. כולם מתכנסים לאותה נקודת קריסה: אובדן היכולת להכפיף את "המסמן" ל"מסומן". זהו **חורבן ההלימה**.

החזון לתיקון: לגאול את החומר

הגאולה האמיתית מכוונת אל כינון מציאות שבה
הממשות החומרית – עולמנו הסמנטי והאמנותי –
משמשת ככלי שרת נאמן לרעיונות ומושגים של
תוכן ורוח.

רתימת החזותיות
לטובת תוכן
וערכי אמת.

החוץ
לטובת
הפנים.

הממשי
לטובת
המופשט.

חותם הרוח בבשר

"וְנִגְלָה כְּבוֹד ה' וְרָאוּ כָּל בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִי ה' דֹּבֵר" (ישעיהו מ, ה)

גילוי האידאה האלוהית בנקודת השלמות, בה היא מחלחלת ומטביעה
חותמה על הממד היותר בשרני. רק גילוי שכזה ייחשב לאולטימטיבי.